

Szkolna lista tematów na wewnętrzny egzamin maturalny z języka polskiego
w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Chojnie,
rok szkolny 2011/2012

I LITERATURA

1. Motto, tytuł i zakończenie utworu jako klucz do interpretacji dzieła. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
2. Tematyka historyczna jako tworzywo literatury polskiej XIX i XX wieku. Omów wybrane przykłady.
3. Samotni z wyboru i samotni z konieczności. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach różnych epok.
4. Koncepcja tragizmu w teatrze antycznym, szekspirowskim i romantycznym. Przedstaw je odwołując się do wybranych dramatów z różnych epok literackich.
5. Sposoby wykorzystania mitów i legend średniowiecza w literaturze współczesnej. Przedstaw je, odwołując się do wybranych przykładów.
6. Bohater w zgodzie ze światem. Przedstaw i porównaj postacie szczęśliwych bohaterów wybranych utworów.
7. Dzieci i rodzice w literaturze różnych epok. Przedstaw to zagadnienie w oparciu o wybrane utwory.
8. Polska literatura fantastyczna i historyczna – dwa sposoby mówienia o rzeczywistości. Porównaj, jaką pełnią funkcję, odwołując się do wybranych przykładów.
9. Walka dobra ze złem. Omów temat odwołując się do wybranych dzieł literatury romantycznej.
10. Doświadczenie Holocaustu – pisarskie świadectwa z obu stron muru. Omów problem, analizując stosowne utwory literackie.
11. Ludzie godni i nikczemni w literaturze. Scharakteryzuj ich postawy, odwołując się do wybranych utworów.
12. Małżeństwa literackie. Przedstaw zagadnienie, charakteryzując wybrane pary literackie.
13. Satyryczny obraz społeczeństwa polskiego w wybranych utworach literackich. Przeanalizuj sposoby tworzenia takiego obrazu.
14. Literacki obraz zniewolenia człowieka w systemie totalitarnym. Wyjaśnij, jak literatura polska i obca ilustruje mechanizmy i skutki działania totalitaryzmu.
15. Obraz wsi i chłopca w literaturze. Dokonaj analizy wybranych przykładów literackich.
16. Różne obrazy polskiego dworu – od sielanki do parodii. Przedstaw temat na wybranych przykładach literackich.
17. Idealiści i marzyciele w polskiej literaturze. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w literaturze różnych epok.
18. Dobre i złe oblicze szlachcica Sarmaty. Scharakteryzuj wybranych bohaterów literackich na celowo dobranych tekstach.
19. Żydzi w literaturze polskiej. Przedstaw obraz społeczności żydowskiej lub jej pojedynczych reprezentantów na podstawie wybranych dzieł literatury XIX i XX wieku.
20. Trudny problem dziedzictwa sarmackiego w literaturze epok późniejszych – omów, charakteryzując wybrane przykłady.

21. Awangarda i tradycja w poezji lub prozie polskiej dwudziestolecia międzywojennego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
22. Różne obrazy rodziny w literaturze. Omów zagadnienie, odwołując się do kilku wybranych przykładów z różnych epok.
23. Polskie hymny – utwory o narodzie i jego tożsamości. Przeanalizuj wybrane teksty. Przedstaw ich wartość i sposób oddziaływania na zbiorowość.
24. Rewolucja jako temat utworów literackich. Scharakteryzuj sposób ujęcia tematu w wybranych tekstach.
25. Postacie i symbole antyczne w poezji Zbigniewa Herberta. Rozważ problem na wybranych przykładach.
26. Różne wizerunki lekarza w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok literackich.
27. Życiowe wybory i ich skutki. Przedstaw problem na podstawie wybranych bohaterów literackich.
28. Literackie kreacje tyranów. Dokonaj analizy i interpretacji wybranych tekstów, uwzględnij odpowiednie konteksty historyczno-literackie.
29. Mistrzowie polskiej piosenki literackiej. Porównaj twórczość wybranych autorów (np. Agnieszki Osieckiej, Jonasza Kofty, Jeremiego Przybory, Wojciecha Młynarskiego).
30. Motyw wędrowki w literaturze. Omów temat, przywołując utwory z różnych epok.
31. Analizując wybrane utwory literatury XIX i XX wieku, scharakteryzuj i porównaj wizerunki ojca i syna.
32. Mit o Prometeuszu i jego reinterpretacje. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów literatury XX wieku.
33. Słynni kochankowie w literaturze różnych epok. Scharakteryzuj ich w oparciu o wybrane utwory literackie.
34. Literatura jako diagnoza stanu społeczeństwa. Odwołując się do utworów z różnych epok literackich wykaż, że są one wiernym obrazem rzeczywistości, w której powstały.
35. Biografia jako klucz do odczytania twórczości wybranych autorów. Opracuj temat, analizując wybrane przykłady.
36. Groteska jako metoda kreowania obrazu rzeczywistości. Omów problem na przykładzie wybranych utworów z różnych epok.
37. Bunt i pokora jako przejawy zachowań człowieka wobec Boga. Omów problem w oparciu o teksty z różnych epok literackich.
38. Metamorfoza bohatera i jej sens w literaturze. Omów na przykładach wybranych utworów.
39. Góry jako źródło inspiracji artystycznej. Omów na podstawie wybranych przykładów z różnych epok literackich.
40. Rola i zadania poety w czasach współczesnych. Omów problem, odwołując się do liryki wybranego twórcy.
41. Relacje polsko-żydowskie ukazane w literaturze współczesnej. Przedstaw problem na wybranych tekstach literackich.
42. Portrety przyjaciół w literaturze. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane utwory z różnych epok.
43. Ludowość i ludomania. Omów różne sposoby nawiązania do folkloru i życia ludu w twórczości literackiej wybranych pisarzy.

44. Wierność ideałom młodości czy kariera i nadzieja na sukces życiowy? Twój głos na temat wyborów moralnych bohaterów literatury Młodej Polski i dwudziestolecia międzywojennego.
45. Życie, podobnie jak proces, można wygrać lub przegrać. Rozważ zagadnienie w oparciu o wybrane kreacje literackie.
46. Dojrzewanie i wkraczanie w dorosłość jako temat literacki. Przedstaw w oparciu o wybrany materiał literacki.
47. Mechanizmy działania ludzkiej psychiki w sytuacji zagrożenia. Omów w oparciu o materiał literacki odnoszący się do II wojny światowej.
48. Jak groźne są głupota i hipokryzja, czyli barokowa i oświeceniowa zaduma nad światem. Przedstaw problem i ustosunkuj się do niego na podstawie wybranych utworów literackich.
49. „Nie bądź bezpieczny. Poeta pamięta”. W kontekście słów Czesława Miłosza omów rolę literatury w walce o godność i prawa człowieka. Uzasadnij wybór utworów literackich.
50. Świat dorosłych oglądany oczami dziecka w literaturze wybranych epok. Rozwiń temat na wybranych przykładach ze wskazaniem na specyfikę oglądu świata przez dziecięcego bohatera.
51. Polonez – walc – tango – chocholi taniec. Na wybranych przykładach literackich zanalizuj funkcjonowanie motywu tańca.
52. Motyw winy i kary w dziełach literackich różnych epok. Omów temat, odwołując się do różnych przykładów.
53. Człowiek to marionetka w teatrze życia. Rozwiń myśl w oparciu o wybrane przykłady literackie.
54. Literackie wizerunki diabła. Przedstaw i omów na podstawie wybranych przykładów.
55. Spotkania i rozstania jako temat poezji XIX i XX wieku. Przedstaw na wybranych przykładach.
56. Sonet jako sprawdzian kunsztu literackiego. Zaprezentuj temat na wybranych przykładach dzieł literatury różnych epok.
57. Perswazja i apel jako literackie sposoby kształtowania moralnych oraz politycznych postaw Polaków. Przedstaw temat, analizując wybrane utwory z literatury przedrozbiorowej.
58. Kolumbowie o swojej generacji. Zanalizuj temat, odwołując się do literatury współczesnej.
59. Przenikanie się świata nadprzyrodzonego z realnym w dramacie. Przedstaw znaczenie i rolę dwupłaszczyznowości utworu, analizując wybrane przykłady dramatu renesansowego i romantycznego.
60. Piękno i prostota doświadczenia religijnego. Omów temat na przykładzie wybranych wierszy księdza Jana Twardowskiego.
61. Liryka erotyczna od antyku do współczesności. Omów temat na przykładzie dowolnie wybranych utworów z trzech epok.
62. Przedstaw i porównaj małżeńskie dramaty, analizując wybrane przez siebie postacie literackie. Zwróć uwagę na konteksty: historyczny i społeczny.
63. Samotni z wyboru i samotni z konieczności. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach różnych epok.
64. Pieniądze i ich siła. Zanalizuj temat, odwołując się do wybranych utworów literackich.

65. Poeta jako mędrzec i moralista. Omów i porównaj stosunek do świata wartości w utworach Wisławy Szymborskiej i Zbigniewa Herberta.
66. Holocaust ukazany z różnych punktów widzenia. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literackich.
67. Odwołując się do wybranych utworów literatury romantyzmu i pozytywizmu, omów przyczyny i skutki konfliktów rodzinnych w życiu bohaterów literackich.
68. Stary człowiek w literaturze. Omów na wybranych przykładach, jaką funkcję w poszczególnych epokach przypisywano temu motywowi.
69. Samotność bohatera romantycznego i człowieka współczesnego. Scharakteryzuj i porównaj je, odwołując się do wybranych utworów literackich romantyzmu i współczesności.
70. Od Lady Makbet do Ofelii. Przedstaw różne sposoby kreacji bohaterek w wybranych dziełach Szekspira, zwracając uwagę na konstrukcję psychiki bohaterki, ewolucję jej poglądów i zachowań oraz znaczenie postaci dla rozwoju akcji.

II ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Omów zjawisko kiczu, analizując wybrane przykłady dzieł literackich i plastycznych.
2. Obraz młodego pokolenia we współczesnej literaturze, filmie i piosence. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
3. Realia życia w PRL w tragikomicznym ujęciu filmowym i literackim. Zinterpretuj celowo dobrany materiał, zwracając uwagę na wyznaczniki poetyki i groteski.
4. Współczesna polska poezja śpiewana. Dokonaj analizy i interpretacji tekstów piosenek Jacka Kaczmarskiego, Starego Dobrego Małżeństwa lub innych wybranych artystów.
5. Realizm jako metoda kreowania świata w wybranych dziełach literackich i malarskich.
6. Sceny batalistyczne w literaturze, filmie i malarstwie. Omów sposoby ich przedstawiania i funkcje w wybranych dziełach.
7. Impresjonizm w malarstwie i literaturze. Wykaż podobieństwa i różnice na podstawie wybranych utworów literackich i dzieł malarskich.
8. Katastroficzna wizja świata w literaturze i filmie. Omów temat, odwołując się do wybranych dzieł.
9. Filmy Jerzego Hoffmana jako interpretacja dzieł literatury polskiej. Omów wybrane przykłady.
10. Wielkie bitwy i kampanie jako tworzywo dla artysty. Analizując wybrany materiał, porównaj literackie opisy i malarskie wizje.
11. Obraz śmierci w literaturze, sztukach plastycznych i filmie. Przedstaw i omów, analizując wybrane dzieła.
12. Artystyczna prowokacja w literaturze, malarstwie i filmie. Omów temat w oparciu o celowo dobrany materiał.
13. Motyw apokalipsy w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.

14. Komiks jako nietypowa forma literacka z pogranicza sztuk – omów na wybranych przykładach polskich i obcych.
15. Od Judyta do House'a ... - przedstaw i porównaj różnorodne kreacje lekarzy, odwołując się do przykładów z literatury i filmu.
16. Dziecko jako pośrednik między światem realnym a nadprzyrodzonym, omów problem na przykładach literackich i filmowych.
17. Przedstaw i porównaj obrazy wiosny w literaturze i malarstwie XIX i XX wieku.
18. Obraz zaświatów w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw różne sposoby ukazania tego tematu na wybranych przykładach.
19. Literackie i filmowe portrety matek. Omów różne kreacje macierzyństwa, odwołując się do celowo wybranych przykładów.
20. Wampiry w filmie, literaturze i sztuce. Określ ich funkcje w wybranych tekstach kultury.
21. Topos drzewa w literaturze i malarstwie. Przeanalizuj wybrane przykłady.
22. Autoportret w literaturze i sztukach plastycznych. Omów sposoby kreacji „ja” artysty, analizując wybrane dzieła.
23. Motyw ogrodu. Na podstawie analizy wybranych dzieł przedstaw różne sposoby jego obrazowania w literaturze i malarstwie.
24. Motyw kobiety w literaturze i sztuce. Omów temat na wybranych przykładach.
25. Dramaty Szekspira jako źródło inspiracji dla literatury i filmu. Omów zjawisko, przywołując wybrane przykłady.
26. Inspiracje biblijne w filmach Krzysztofa Kieślowskiego. Na podstawie wybranych dzieł spróbuj ocenić realizację nakazów Dekalogu przez współczesnego człowieka.
27. Holocaust jako temat literacki i filmowy. Omów problem, analizując wybrane dzieła literackie i filmowe.
28. Motyw pożegnania w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach różne ujęcia tego tematu w tekstach kultury.
29. Sceny miłosne w wybranych dziełach literackich, malarskich i filmowych. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
30. Biesiady, wesela i bale. Przedstaw rolę motywu w wybranych utworach literackich, malarskich i filmowych.
31. Motywy ekspresjonistyczne w malarstwie i literaturze Młodej Polski i dwudziestolecia międzywojennego. Zanalizuj i porównaj wybrane dzieła.
32. Od Adama do Batmana – przedstaw różne kreacje mężczyzn w literaturze, sztuce i mass mediach.
33. Artystyczne interpretacje historii w literaturze i malarstwie. Zanalizuj i porównaj wybrane dzieła.
34. Scharakteryzuj i oceń wybitne kreacje aktorskie w wybranych adaptacjach filmowych utworów literackich.
35. Motyw Ikara w literaturze i malarstwie. Odwołując się do wybranych dzieł, omów sposoby ujęcia tego motywu.
36. Różne sposoby tworzenia nastroju grozy w literaturze i sztuce. Przedstaw je, odwołując się do wybranych dzieł literackich i plastycznych.
37. Motyw syna marnotrawnego w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach różne jego ujęcia.

38. Różnorodność środków perswazji w reklamie. Omów na wybranych przykładach znaczenie obrazu, muzyki, słowa.
39. Omów walory poetyckie opowiadań Jarosława Iwaszkiewicza i sposoby ich eksponowania w adaptacjach filmowych Andrzeja Wajdy.
40. Różne sposoby wykorzystania motywu burzy w literaturze i malarstwie romantyzmu. Określ je, odwołując się do wybranych dzieł.
41. Awangardowość sztuki dwudziestolecia międzywojennego. Określ jej charakter, odwołując się do wybranych dzieł literackich i plastycznych.
42. Artystyczne ujęcia macierzyństwa w literaturze i sztukach plastycznych. Przedstaw je w oparciu o analizę wybranych dzieł.
43. Różne ujęcia motywu Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce. Odwołaj się do wybranych przykładów.
44. Motyw powstania styczniowego w literaturze i malarstwie. Zaprezentuj na przykładzie celowo dobranych tekstów kultury.
45. „Nie szata zdoła człowieka” – symbolika stroju. Omów różne funkcje ubioru bohaterów literackich i ich związek z psychiką i zachowaniem człowieka.

III JĘZYK

1. Nazwy potraw i dań w Polsce dawnej i współczesnej. Dokonaj analizy językowej materiału rzeczowego.
2. Język jako instrument walki o władzę. Przeanalizuj wybrane materiały wyborcze.
3. Błąd językowy jako źródło komizmu. Dokonaj analizy celowo dobranego materiału językowego.
4. Język potoczny w funkcji poetyckiej. Dokonaj analizy środków językowych i ich funkcji w wybranych tekstach poetyckich .
5. Zbadaj funkcje frazeologizmów w sloganach reklamowych. Wykorzystaj zgromadzony materiał.
6. Przysłowia, sentencje, maksymy, aforyzmy. Dokonaj ich analizy językowej i określ funkcję w wybranych utworach literackich.
7. Omów cechy języka współczesnych czasopism młodzieżowych, odwołując się do analizy tekstów z wybranych czasopism.
8. Język w służbie satyry dawniej i dziś. Omów i oceń zagadnienie na wybranych przykładach.
9. Neologizmy w utworach wybranych pisarzy. Przedstaw i omów ich funkcje w utworze.
10. Kryteria poprawności językowej współczesnej polszczyzny. Omów problem, analizując celowo dobrane teksty pisane i mówione.
11. Różne środowiska – różne sposoby komunikowania się. Dokonaj analizy wybranych przykładów gwar środowiskowych.
12. Język instrukcji. Dokonaj analizy wybranych tekstów instruktażowych, uwzględniając ich poprawność i komunikatywność.
13. Zapożyczenia językowe. Omów problem i oceń zasadność najnowszych zapożyczeń w języku polskim.

14. Gwara podhalańska jako tworzywo literackie. Omów jej funkcjonowanie i cechy, odwołując się do wybranych tekstów.
15. Tak mówią bohaterowie literaccy. Omów język wybranych postaci ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową i charakter.
16. Język ezopowy w literaturze XIX i XX wieku. Omów na podstawie wybranych przykładów.
17. Język prasy. Na wybranych przykładach omów różne odmiany stylu publicystycznego.
18. Komizm słowny i sposoby jego realizacji. Omów problem na wybranych przykładach dzieł różnych autorów.
19. Dokonując analizy języka różnych reklam, wyjaśnij, jaki obraz świata one kreują.
20. Etykieta językowa różnych czasów i środowisk. Dokonaj analizy wybranych przykładów literackich.
21. List jako gatunek literacki. Dokonaj analizy cech językowych celowo wybranych tekstów.
22. Zapożyczenia anglojęzyczne we współczesnej polszczyźnie. Scharakteryzuj zjawisko na wybranych przykładach i oceń przydatność oraz zasadność ich użycia.
23. Tendencje w dziedzinie nazewnictwa – na przykładzie nazw sklepów, instytucji, barów. Oceń formę językową nowych nazw pod względem poprawności i walorów językowych.

Opracował zespół polonistów
przy ZSP Nr 1 w Chojnie